

MYND: TRÓNDUR DALSGARÐ

– TAÐ ER RINGT AT FORKLÁRA. VAR HON IKKI HAR, HEVÐI EG HELDUR IKKI VERIÐ HER. TAÐ SIGUR NÓGV, HALDI EG. HENDA UPPLIVINGIN HEVUR LÆRT MEG VERULIGA AT SETA PRÍS UPP Á TEY FÓLKINI, TÚ HEVUR RUNDAN UM TEG OG ALT TAÐ GÓÐA, SUM ER Í LÍVINUM, SIGUR INGI V. JOHANNESSEN

► hann skuldi hava fyrstu hjálp, so eg gav honum hjartamassagu og royndi at blása luft í hann, sigur Linda og leggur afturat:

– Men eg fekk ikki givið honum luft, líka mikið hvussu eg so royndi, tí okkurt var sum blokeraði luftvegirnir, greiðir Linda frá. Hon helt tó fram við at geva Inga hjartamassagu.

Fingu ikki lív í hann

Tað gingu umleið 20 minuttir, frá tí at Linda ringdi 112, og til hjálp kom á staðið. Tríggir portørar og ein lækni vóru við ambulansuni.

– Tað fyrsta teir gjørdur, var at hála Inga út á gólvið í gongini, og har arbeiddu teir so upp á hann, sigur Linda. Hon minnst væl, hvussu tað var at síggja sjeikin hjá sær liggja lívleysan á gólvinum, meðan ambulansufólkini av øllum alvi royndu at fáa lív í hann.

– Eg hugsaði, at nú hevði eg mist hann, men samstundis trúði eg alla tíðina uppá, at hann fór at klára tað, sigur Linda og heldur fram:

– Eg minnst væl, at eg bað teir blíva við at geva honum hjartamassagu og endiliga ikki steðga ella geva upp. Eg havi sikkurt sagt alt møgult bytt, men tú hugsar ikki so klárt í eini tilíkari støðu, fortelur Linda. Hóast portørarnir og læknin gjørdur tað, teir kundu, fingur teir ikki Inga at vakna, og eftir eini løtu varð farið á sjúkrahúsið. Linda var við í ambulansuni, tá Ingi bleiv fluttur á sjúkrahúsið, sum liggur mitt í Árhús.

Lagdur í kunstugt koma

Inni á traumastovuni, ið er akutta skaðastovan, bleiv hildið fram við at hjálpa Inga. Ikki fyrr enn klokkan 13 henda dagin kundi Ingi aftur anda sjálvur. Hann bleiv fluttur av Árhús sjúkrahúsi og á Skejby sjúkrahús, har hann bleiv lagdur í kunstugt koma, soleiðis at ein maskina andaði fyri hann. Harafturat bleiv hann køldur niður, so at kropshitin kom niður á 33 hitastig í 24 tímar. Tá ið teir tímarnir vóru gingnir, bleiv kropshitin spakuliga settur upp, umleið hálvt hitastig fyri hvønn tíma. Hetta er fyri at minka um møgulegan heilaskaða.

– Orsøkin til at Ingi bleiv lagdur í kunstugt koma var, at lækarnir vistu ikki, hvussu leingi hann hevði liggið uttan ilt, sigur Linda, sum heldur ikki dugdi at siga, hvussu lang tíð var gingin, frá tí hon fann Inga á gólvinum í íbúðini.

– Eg misti púrusta tíðarsansin og kundi als ikki siga læknum, hvussu long tíð var gingin, frá tí eg fann hann. Tú gloymir tey vanligastu tingini í eini slíkari støðu, sigur Linda.

Á sjúkrahúsinum ringdi hon til tey nærmastu beinanveg og eisini til tað parið, sum hevði vitjað tey kvøldið fyri.

– Eg ringdi til parið, vit høvdu verið saman við fríggjakvøldið, og tey komu alt fyri eitt til mín á sjúkrahúsinum. Tey nærmastu úr Føroyum komu eisini skjótast gjørligt, greiðir Linda frá.

Á sjúkrahúsinum royndu lækna og sjúkrastystrar fleiri ferðir at vakja Inga, men tað gekk ikki væl.

Sunnukvøld byrjaðu tey at royna at vakja hann. Men hvørjaferð spýði hann illa og var ógvuliga illa fyri, minnst Linda. Hon minnst eisini rørið, sum hann hevði í hálsinum.

– Hann hevði eitt rør liggjandi í hálsinum, sum plágaði hann, men lækarnir tordu ikki at taka rørið úr, tí teir vóru bangnir fyri, at veska kundi koma í lunguni.

Var sum 10 ára gamal

Ikki fyrr enn mánakvøld byrjaði Ingi at koma til sín sjálvs aftur, eftir at lækarnir heili tríggjar ferðir høvdu roynt at vakja hann. Tá hann vaknaði, var hann ikki júst so, sum hann plagar at vera.

– Hann var í øðrviti og mintist einki, tá vit spurdu hann um ymiskt. Hann var akkurát sum tá hann var 10 ára gamal, og hann snakkaði um teir vinmenninar, hann plagdi at spæla við tá, fortelur Linda. Ingi kendi tó hana og familjuna hjá sær.

– Hann kendi meg, men visti ikki, hvussu leingi vit høvdu verið saman, sigur Linda. Sjálvur minnst Ingi lítið frá fyrstu tíðini á sjúkrahúsinum.

– Í roynd og veru minnst eg einki, men eg minnst nøkunlundað andlitini á teimum trimum fólkunum, sum serliga tóku sær av mær á sjúkrahúsinum, sigur Ingi. Foreldur Inga, systir hansara og Linda kundu vera inni á stovuni hjá honum stórt sæð allatíðina, men onnur fólk skuldu helst ikki inn til hansara.

– Lækarnir søgdu, at hann ikki mátti fáa ov nógv input, og tí var best, um vit bara vóru nøkur heilt fá, sum hugdu inn til hansara, greiðir Linda frá.

Ta fyrstu tíðina visti eingin, hvussu framtíðin hjá Inga fór at vera. Tey vistu, at hann hevði fingið hjartasteðg, men

einki meir enn tað. Lækarnir gjørdur framvegis kanningar, men kundu ikki staðfesta orsøkina til hjartasteðgin. Hóast hetta var ein hørð tíð, valdi Linda at vera bjartskygd.

– Eg anaði ikki, um hann fór at kunna ganga aftur ella nakað sum helst. Men eg valdi bara at hugsa, at nú taka vit ein dag í senn. Sum dagarnir gingur, sá eg eisini lítil framstig, og tá tordi eg veruliga at hugsa positivt, sigur Linda.

Skal læra at renna aftur

Tann 6. September fekk Ingi ein pace-makara. Tann skurðviðgerðin gekk væl, og næsta dag bleiv Ingi fluttur á Hammel Neurocenter, sum liggur nakað uttan fyri Árhús. Á hesum sjúkrahúsinum fær Ingi ergoterapi og fysioterapi.

Nú hevur Ingi verið á Hammel Neurocenter í skjótt tveir mánaðir, og tað gongur væl.

– Ta fyrstu tíðina kundi eg einki, og áðrenn eg fór á Hammel, lá eg mest í songini. Eg fór bara upp, tá eg skuldi gera onkra lítla venjing fyri at røra kroppin, sigur Ingi. Serliga hava tað verið balansan og rørslurnar, sum Ingi hevur skula vant hesa tíðina, hann er til uppvenjing, og venjingarnar síggja út til at gera honum væl. Hann hevur altíð fingist við ítrótt og hevur eitt nú spælt hondbólt heima í Føroyum.

– Sjálvur um tað gongur framá, so gongur tað ikki so væl hjá mær enn at renna. Fyri stuttum var eg í Keypmannahavn, har eg royndi at spæla innandurða fótbólt við nøkrum vinmonnum, men tá var eg ógíliga klossuttur og kláraði illa at fylgja við. Men tað skal nokk koma, sigur Ingi bjartskygdur og fegnast um, at hann fyri trimum vikum fyri fyrstu ferð fekk loyvi frá læknum til at fáa pulsinn upp um 140.

Sjálvur hevur Ingi ilt við at siga, hvussu hann annars er broyttur av tilburðinum, men sambært Lindu er hann sum fyrr, men bara við onkrum smávegis broytingum.

– Hann er kanska blivin eitt sindur snarsintur, av tí at hann í lötuni ikki kann alt tað, hann kundi fyrr. Harafturat verður hann lættliga troyttur, serliga teir dagarnar, hann hevur upplivað nógv, men annars er hann tann sami Ingi sum fyrr, fortelur Linda.

Lívið heldur fram

Sum nú er skal Ingi vera í Hammel í einar seks vikur afturat, og so verður hann útskrivaður. Lækarnir gera framvegis kanningar, men hava enn ikki kunnað staðfest, hví Ingi fekk hjartasteðg.

– Teir duga ikki at síggja nakran hjartafeil, og hjartatrupulleikar er heldur ikki nakað, sum liggur til familjuna, sigur Ingi.

At hetta hevur verið ein harður umgangur fyri bæði hann og Lindu, er hann als ikki í iva um.

– Eg eri fullgreiðir yvir, hvat kundi verið hent, um Linda ikki var har og gav mær fyrstu hjálp, men tað er ikki nakað, sum eg hugsar um hvønn dag. Mann kann siga, at var tað ikki fyri damuna, kundi eg verið deyður, og tað er ein ræðandi tanki, sigur Ingi, sum hevur torført við at seta orð á tær kenslurnar, hann hevur, um tað, sum er hent, og tað stóra arbeiðið, ið Linda gjørdi.

– Tað er ringt at forklára. Var hon ikki har, hevði eg heldur ikki verið her. Tað sigur nógv, haldi eg. Henda upplivingin hevur lært meg veruliga at seta prís upp á tey fólkini, tú hevur rundan um teg og alt tað góða, sum er í lívinum, sigur Ingi. Linda er samd við honum.

– Onkursvegna hevur hetta gjørt, at vit síggja annarleiðis upp á lívið. Vit taka einki fyri givið og seta prís upp á eisini tey smáu tingini í lívinum, sigur Linda, sum serliga hevur lært eitt av hendingini.

– Eg lærði fyrstu hjálp, tá eg byrjaði at lesa til tannrøktara. Tá hugsaði eg, at tað var óinteressant undirvísing, tí eg fór ongantíð at fáa brúk fyri tí, men nú veit eg, at tann vitanin, eg fekk, var nógv meira umráðandi, enn eg helt tá, sigur Linda. Hon gavst við útbúgvingini sum tannrøktari, og ístaðin supplerar hon ymsar lærugreinar í lötuni.

Um góðar seks vikur er Ingi útskrivaður, og hann ætlar sær skjótast gjørligt í gongd aftur við gerandisdagin. Skúlin má tó bíða í eina tíð.

– Lækarnir hava sagt, at eg kann byrja á HF aftur eftir summarfrítíðina, men um eg havi tað gott, so ætli eg mær at lesa einstøk fak eftir nýggjjar, sigur Ingi. Inntil ta tíð fer hann at gera alt fyri at koma fyri seg, og fer møguliga ein túr upp til Føroya at slappa av.

– Eg havi tað fínt nú og tað gongur tann rætta vegin. Nú skal lívið bara halda fram sum vanligt, sigur Ingi.